

STUDENTSKÁ LITERÁRNĚVĚDNÁ KONFERENCE

4.–5. 5. 2022, OLOMOUC

VÝSLEDKY

Stručná verze

Pregraduální studenti

1. místo Mgr. Minami Toyoshima
  2. BcA. Daniela Straková
  3. Bc. Alena Klementová + Matylda Strnadová
- čestné uznání: Bc. Mariia Kokh

Doktorandi

1. místo Mgr. Martin Makara
  2. Mgr. Lena-Marie Franke
  3. Mgr. Radek Cimprich + Mgr. Adam Hošek
- čestná uznání: Mgr. Petr Stach + Mgr. Zuzana Kubusová

Verze s anotacemi

Pregraduální studenti

1.

Mgr. Minami Toyoshima: Alternativní jazyk ve hrách Václava Havla – rytmus ve hrách *Ztížená možnost soustředění* a *Largo desolato*

(2. roč. NMgr., obor: Bohemistika pro cizince, FF UK, Praha)

Ve hrách Václava Havla jazyk postav postrádá schopnost komunikace, jež je základem žánru dramatu. Existuje tedy "alternativní jazyk," který nahrazuje jazyk v běžném slova smyslu? Přednášející za něj považuje rytmus dramatického textu a bude jej analyzovat v hrách *Ztížená možnost soustředění* a *Largo desolato*. V obou hrách Havel patrně experimentoval s hrou se strukturou, která tvoří svéráznou dynamiku rytmu. Přednášející se nejprve pokusí definovat pojem rytmus, o němž dosud v různých vědních oborech není shoda. Dále následuje úvaha o vztahu mezi rytmem a jevem mechanizace člověka, která je základním tématem veškerých Havlových her. Zásadní část referátu bude věnována analýze rytmu obou her. Cílem analýzy není jen detekce charakteristiky rytmu v obou hrách, ale i nalezení poměru rytmu her k jejich hlavním tématům a úvaha o postoji protagonistů k rytmu her. Zároveň se pokusím zachytit společné i odlišné strategie Havlovy tvorby v obou hrách, které patří k jeho různým tvůrčím obdobím.

2.

BcA. Daniela Straková: Danse macabre v slovenskej spoločnosti – *Kniha o cintoríne*

(1. roč. NMgr., obor: Katedra literární tvorby, VSKK, Praha)

Cintorín nádejí slovenskej spoločnosti a o slovenskej spoločnosti, aj tak by sa dala charakterizovať *Kniha o cintoríne*. Autorka Daniela Kapitáňová prostredníctvom mentálne zaostalého rozprávača Samka Táleho podáva satirickú reflexiu Slovenska, ktoré je pohrobkom socialistického Československa. Príspevok sa zameria na to, ako funguje nosná metafora cintorína v príbehu v spojení s čiernym humorom a ako funguje v podaní Kapitáňovej rozprávača, ktorý je tragikomickým pokriveným zrkadlom, pričom zároveň funguje ako personifikácia hniloby a rozkladu. Tento príspevok k vedeckej konferencii je eventuálnym východiskom diplomovej práce, ktorá sa bude sústrediť okrem iného na špecifický priestor cintorína a to, ako v stredoeurópskej literatúre figuruje zároveň aj ako metafora stavu spoločnosti.

3.

Bc. Alena Klementová: Zapomenuté politické satiry Václava Vokolka

(3. roč. NMgr., obor: Česká filologie, FF UP v Olomouci)

Václav Vokolek, současný český spisovatel, vyznává tvorbu osvobozenou od jakékoliv politicko-společenské přítomnosti, tvorbu inspirovanou pouze světem literatury, obrazů a duchovních konceptů nacházejících krásu ve zdánlivě obyčejném. Na počátku nového tisíciletí ovšem ve spolupráci s výtvarníkem Jindřichem Strašnovem učinil jednu zásadní výjimku, a to když v roce 2001 vytvořili soubor satirických politických anekdot s ilustracemi karikujícími osobnosti české porevoluční politické scény. Příznačný titul *Nejsme jako my* nejenže ironicky variuje jedno z nejslavnějších hesel sametové revoluce, ale demonstruje jednoznačné distancující stanovisko obou tvůrců a jejich dobrovolné rozhodnutí spočinout v pozici absolutního solitéru v jakékoliv době. Cílem tohoto příspěvku je oživit povědomí o tomto provokujícím literárně-výtvarném počínu, který se totiž nedočkal žádného veřejného ohlasu.

Matylda Strnadová: Obraz sociální třídy v *Návratu do Remeše* D. Eribona a v *Místu* A. Ernaux » online

(4. roč. Bc. studia, obor: Francouzská filologie – Český jazyk a literatura, FF UK, Praha)

V příspěvku budu analyzovat, jakým způsobem se v dílech *Návrat do Remeše* a *Místo* projevuje přináležitost autora a postav k určité sociální třídě. Oba texty jsou výrazně autobiografické, Eribon a Ernaux se vracejí ve vzpomínkách do rodinného prostředí, které je zobrazováno jako chudinské, nevzdělané, a mnohdy dokonce negramotné. Dalším společným rysem je pak jisté odcizení, jež nastává, když se subjekt vzdálí prostředí, v němž vyrůstal. Právě distanc od vlastní rodiny, který zažívají hlavní postavy v *Místu* i *Návratu do Remeše*, umožňuje analýzu nižší třídy a toho, jakým způsobem se dělnické vrstvy vztahují k vyšším třídám. Díla jsou zajímavým průnikem mezi strohým sociologickým bádáním a žánrem autobiografie. Jsou tyto texty apologií nižší třídy, odkud Eribon a Ernaux pocházejí? Mají být především vzpomínkovou fikcí? Hodlám se soustředit na literární strategie, které Eribon a Ernaux používají v rekonstrukci obrazu nižší sociální třídy a jejich společenských kódů.

Čestné uznání

Bc. Mariia Kokh: Contouring the Essence of Nothingness in Beckett's *Texts for Nothing*

(2. roč. NMgr., obor: učitelstvo anglického jazyka a literatury a německého jazyka a literatury, FF KU, Ružomberok)

Samuel Beckett se na světové literární scéně ve velké míře prosadil jako nihilista. I když se tato skutečnost projevila zejména v jeho dramatech, už letmé nahlédnutí do jeho prozaických děl čtenáři v explicitním kontextu přibližuje danou problematiku. Tato práce se zabývá vymezením pojmu nicoty v Beckettově sbírce *Texty pro nic* (ang. *Texts for Nothing*) a na základě třinácti textů dané kolekce poskytuje analýzu podstaty zmíněného pojmu nejen ze sémantického a kontextuálního hlediska, ale i lingvistickou analýzu. Jazyk v textech sbírky je následně zkoumán, jak ve smysli jazykové kompetence samotného vypravěče, tak obecně jako fenomén, a zejména jako kontura pro zvýraznění, ne-li dané, tak získávané v procesu interpretace, podstaty abstraktního „nic“. V analýze jsou rovněž zohledněny i takové problematické aspekty jako předpokládané, inherentně znemožněné vyjádření nicoty či selhání verbalizace v tomto procesu.

Doktorandi

1. Cena Vladimíra Macury

Mgr. Martin Makara: Genológia fakticky osnovanej beletristickej prózy

(1. roč. PhD. studia, obor: Teória a dejiny slovenskej literatúry, FF UNIPO, Prešov)

Príspevok sa zaoberá problémom žánrovej klasifikácie fakticky (v opozícii k fikčne) osnovanej beletristickej prózy. Príslušné genologické kategórie skúma nielen v rámci žánrového systému českej a slovenskej literárnej vedy, ale aj v komparatívnej perspektíve s anglickojazyčnou literatúrou a literárnou vedou. Príspevok sa snaží identifikovať prednosti a nedostatky jednotlivých žánrových systémov v konfrontácii so súčasnou fakticky osnovanou beletristickou prozaickou tvorbou s prihliadnutím na jej tendenciu k žánrovej hybridizácii a prispieť tak k riešeniu problému rozkolísanej genologickej terminológie o. i. aj vo vzťahu k štatútom literárnych súťaží. Teoretické závery sú v príspevku aplikované na konkrétny prípad knihy Lukáša Onderčanina *Utópia v Leninovej záhrade*, ktorej žánrový status otvára otázku legitimacy jej zaradenia do tzv. „desiatky“ slovenskej literárnej ceny Anasoft litera.

2.

Mgr. Lena-Marie Franke: Early narratives of the Shoah and their actualization: Ota Kraus and Erich Kulka's *Továrna na smrt* and its reeditions and reception between 1946 and 1964

(2. roč. PhD. studia, obor: Slavistika, Universität Regensburg)

The paper focuses on Ota Kraus' and Erich Kulka's report about the Auschwitz concentration camp *Továrna na smrt* (The death factory). After its first publication in 1946, *Továrna na smrt* has been reviewed very positively, with special emphasis on its „objectivity“ and „authenticity“. The book was reedited 5 times during the 1950s, the 7th and (until now) last Czech edition was issued in 1964. While this high amount of reeditions might suggest a stability of information and continuity in narrating about the Shoah during this period of time, it can, when looked at in detail, also indicate the opposite: With each new edition especially the accompanying paratexts, as prefaces, afterwords and photographs

were edited, changed or replaced. This way the given information could have been reframed according to the publishing house's preferences or to the current political circumstances.

The paper suggests, that it is to a large extent those different paratexts that constructed a certain – and changing – narrative of the Shoah and thus affected the book's reception. By comparing the different editions' paratexts, this changing narrative shall be pointed out.

3.

Mgr. Radek Cimprich: Poznámky k raným prózám Richarda Weinera

(1. roč. Ph.D. studia, obor: Česká literatura, FF UP v Olomouci)

V souvislosti s nedávno publikovanými ranými prózami Richarda Weinera (*Přetržená nit* a jiné rané prózy, 2020) se zaměřuji na několik textů z daného výboru, na jejichž základě se snažím ozřejmit charakter Weinerovy rané tvorby, popsat typická témata a motivy této autorovy tvůrčí etapy a pomocí analýzy konkrétních textů nabídnout srovnání s oficiálně publikovanými díly. Cílem příspěvku je poukázat na vývojovost literární činnosti Richarda Weinera, tvůrčí práci se stěžejními tématy v průběhu času, a přinést zamyšlení nad otázkou, do jaké míry může být analýza a interpretace Weinerových raných textů přínosná pro komplexní definování autorovy komplikované poetiky.

Mgr. Adam Hošek: Mařenickej svět je jinej. Emancipace sémiotického prostoru undergroundu v knize-artefaktu Pavla Zajíčka

(1. roč. Ph.D. studia, obor: Česká literatura, FF UP v Olomouci)

Mařenická kniha Pavla Zajíčka vznikala v letech 1973-1977, v době, kdy dochází k přerodu volného společenství lidí „roztroušených v cizím a nepřátelském světě“ v undergroundu – sebevědomé hnutí s vlastní identitou a vlastním znakovým systémem. S využitím nástrojů kulturní sémiotiky J. M. Lotmana zde můžeme mluvit o emancipaci undergroundu jakožto nezávislého sémiotického prostoru. V celé řadě undergroundových textů té doby můžeme pozorovat snahu o zmapování tohoto prostoru, vytyčení jeho hranic a definování jeho specifických kvalit. Neznámějšími a nejvlivnějšími příklady jsou *Zprávy o třetím českém hudebním obrození* a *Invalidní sourozenci*. *Mařenickou knihu* lze zařadit po bok těchto textů, zároveň se však od nich zásadně odlišuje. Zatímco texty Bondyho a Jirouse předkládají underground jako již vytvořený systém, *Mařenická kniha* zobrazuje pohyb v liminálním prostoru, kde již neplatí starý řád, ale nový ještě není ustaven, a základním konstitutivním principem je zde chaos.

Čestné uznání

Mgr. Zuzana Kubusová: Lyrický výraz v románe P. Jilemnického *Vítězný pád*

(3. roč. Ph.D. studia, obor: Slovenská literatura, FF UK, Bratislava)

Román *Vítězný pád* (1929) od slovenského prozaika českého původu Petra Jilemnického (1901–1949) uzavírá autorovo prvé tvorivé obdobie poznačené vyrovnávaním sa s konceptom proletárskej literatúry a poetizmu. Román vznikol počas Jilemnického učiteľského pôsobenia na Kysuciach, avšak knižne vyšiel až po jeho návrate zo Sovietskeho zväzu. „Bieda“ a „krása“ Kysúc podmienujú štylistickú modalitu románu, ktorý slovenská literárna historiografia vnímala predovšetkým v súvislostiach s expresionizmom (J. Števček, 1983), resp. s lyrizáciou prózy (F. Miko, 1969; J. Števček, 1973). Východiskom príspevku je hypotéza o spätosti románu s kontextom poetizmu. Príspevok sleduje

výrazovou rovinu románu (obraznost, asociativnost, senzualnost, farebnost, imaginativnost) s cieľom preskúma prejavy lyrickosti na epickej rovine texte.

Mgr. Petr Stach: Postava falešného mesiáše v súčasnej českej próze

(1. roč. PhD. studia, obor: Teorie a dějiny české literatury, FF OU, Ostrava)

Příspěvek se zaměřuje na téma falešného mesiášství väzané na postavy tří románů současné české literatury dotýkajících se různou měrou subžánrové oblasti dystopie. Každá ze tří analýz přitom akcentuje jiný aspekt tématu: u románu *Mondschein* (2012) Ondřeje Štindla je to pohled sociologický, u románu *Logoz* (2019) Davida Zábranského typologie postavy vycházející z práce Daniely Hodrové, u románu *Můj bratr Mesiáš* (2017) Martina Vopěnky pak analýza archetypálních vzorců vyprávění vycházející z práce Northropa Frye. Tematologický pohled pak zkoumá náboženské a spirituální motivy ve všech románech. Závěr příspěvku srovnává myšlenková východiska mezi analyzovanou trojicí a pokouší se je zařadit do náboženských tradic či současných spirituálních směrů.